

EXPUNERE DE MOTIVE

1. Descrierea situație actuale

În Monitorul Oficial, Partea I, nr. 518 din 21 iunie 2018 a fost publicată în Monitorul Oficial al României Decizia 297/2018, prin care se constată că *„soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea "oricărui act de procedură în cauză", din cuprinsul dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal, este neconstituțională”*.

Având în vedere faptul că Parlamentul României nu a procedat la modificarea legislativă ce se impunea a fi efectuată în termenul de 45 zile, termen instituit prin art. 147 din Constituția României, actuala formă a art. 155, alin. (1) din Legea 286/2009 privind Codul Penal și-a încetat efectele, potrivit art. 147, alin. (1) din Constituția României.

Acest aspect a fost de natură a produce diferite opinii de natură doctrinară și jurisprudențială în interpretarea art. 155, alin. (1) din Legea 286/2009 privind Codul Penal.

Suspendarea de drept a sintagmei *„prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză”* ca efect al Deciziei 297/2018 a Curții Constituționale a României a determinat instanțele de judecată (Curtea de Apel Constanța și Curtea de Apel Cluj) să solicite Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce priveau interpretarea dispozițiilor art. 155, alin. (1) din Legea 286/2009 privind Codul Penal, solicitare respinsă de curte prin Decizia 5/21.03.2019, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 389 din 15 mai 2019.

Totodată, tot ca efect al Deciziei Curții Constituționale a României nr. 297/2018, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a promovat recurs în interesul legii *„ca urmare a constatării unei practici neunitare privind „interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal privind*

întreruperea cursului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză, ulterior publicării în Monitorul Oficial a Deciziei Curții Constituționale nr. 297 din 26 aprilie 2018“.

Prin Decizia nr. 25 pronunțată în data de 11 noiembrie 2019 și publicată în Monitorul Oficial al României nr. 86 din 6 februarie 2020, Înalta Curte de Casație și Justiție a respins *„ca inadmisibil, recursul în interesul legii declarat de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, privind „interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal privind întreruperea cursului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză, ulterior publicării în Monitorul Oficial a Deciziei Curții Constituționale nr. 297 din 26 aprilie 2018“.*

Din motivarea amplă a Înaltei Curți de Casație și Justiție se pot desprinde două aspecte esențiale, și anume:

1. problema de drept asupra căreia instanțele s-au pronunțat în mod diferit excedează competenței instanței supreme, Curtea Constituțională fiind singura care poate statua asupra efectelor deciziilor pronunțate;
2. În exercitarea competenței sale constituționale, Înalta Curte poate asigura doar interpretarea și aplicarea unitară a unei norme juridice de către instanțele judecătorești, nicidecum modificarea sau completarea acelei norme juridice, cele din urmă constituind atribute exclusive ale legiuitorului - primar or delegat.

Referitor la primul aspect, este necesar a se adăuga faptul că, și în situația în care instanța de control constituțional ar fi dorit să statueze asupra interpretării textului legislativ într-o manieră conformă cu Constituția, nu ar fi fost abilitată în a o face, întrucât ar fi însemnat să se substituie legiuitorului, aspect prohibit de către art. 61 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia *„Parlamentul este unica autoritate legiuitoare a țării”.*

Este rolul imperativ al Parlamentului să intervină și să pună în acord cu Constituția României textul legislativ, prin raportare la considerentele care au

determinat Curtea Constituțională a României să declare acest text ca fiind neconstituțional.

Așa cum se poate observa, constatarea ca neconstituțională a sintagmei „*prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză*” s-a datorat neîndeplinirii condițiilor de previzibilitate, menționând, la pct. 24, faptul că „*întreruperea cursului termenului de prescripție a răspunderii penale devine eficientă, producându-și efectele, într-o manieră completă, doar în condițiile existenței unor pârghii legale de încunoaștințare a persoanei în cauză cu privire la începerea unui nou termen de prescripție*”.

Mai mult decât atât, la punctul 34 din Decizia 297/2018 „*Curtea constată că soluția legislativă anterioară, prevăzută la art.123 alin.1 din Codul penal din 1969, îndeplinea condițiile de previzibilitate impuse prin dispozițiile constituționale analizate în prezenta cauză, întrucât prevedea întreruperea cursului prescripției răspunderii penale doar prin îndeplinirea unui act care, potrivit legii, trebuia comunicat, în cauza în care persoana vizată avea calitatea de învinuit sau inculpat*”, fiind suficient de explicită în a indica legiuitorului soluția ce urmează a fi adoptată.

2. SCHIMBĂRI PRECONIZATE

Având în vedere obligația instituită Parlamentului României prin art. 147 din Constituția României, respectiv aceea de a pune în acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției, textul legal fiind declarat ca neconstituțional pentru neîndeplinirea condițiilor de previzibilitate, urmează ca dispozițiile art. 155, alin. (1) din Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, să fie modificate în sensul respectării condițiilor de previzibilitate conform Deciziei Curții Constituționale a României nr. 297/2018 publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 518 din 21 iunie 2018.

Se propune astfel, modificarea art. 155, alin. (1) din Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, care va avea următorul cuprins:

(1) Cursul termenului prescripției prevăzute în art. 154 se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act care, potrivit legii, trebuie comunicat suspectului sau inculpatului în desfășurarea procesului penal.

Față de cele prezentate mai sus, a fost elaborat proiectul de lege anexat, pentru modificarea art. 155, alin. (1) din Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009.

Suplimentar, se propune adoptarea acestei legi în regim de urgență, cu respectarea normelor legale în vigoare, având în vedere considerentele exprimate la punctul 1 din prezenta expunere de motive.

INIȚIATOR,

Deputat Daniel-Sorin Gheba

Deputat Ion-Marian Lazăr

Deputat Diana Stoica

LISTĂ SEMNĂTURI SUSȚINĂTORI

LEGE

pentru modificarea art. 155, alin (1)
Din Legea nr. 286 / 2009 privind Codul Penal

NR.	PARLAMENTAR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	Badea Mihai Alexandru		USR
2.	APOSTOL ALIN - GABRIEL		USR
3.	RIZEA CRISTINA-CAMELIA		USR
4.	POLITEANU MIHAI		USR
5.	TENEA DRAGOS CATALIN		USR PLUS
6.	TERENTE EUGEN		USR
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			